

PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Visie Economie, werk en ontwikkeling

Binnen het ruimtelijk gebied van Veenendaal is het de uitdaging om de economie van Veenendaal in balans te houden met de groei van de bevolking. Uitgangspunt hierbij is de verbinding tussen het stimuleren van de lokale economie en het behouden en vergroten van kwalitatieve en kwantitatieve werkgelegenheid op verschillende niveaus.

Thema's Economie, werk en ontwikkeling

- I. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- II. Recreatie en toerisme

Financiën Economie, werk en ontwikkeling

Onderstaande tabel laat het meerjarig verloop van de baten en lasten inclusief de mutaties in de reserve van het programma Economie, Werk en Ontwikkeling zien.

De totaal geraamde lasten nemen met ingang van 2027 iets af. Dit is het gevolg van het besluit bij de Kadernota 2025/Programmabegroting 2025 om met ingang van 2027 te bezuinigen op de bijdrage aan citymarketing en te stoppen met het Programmamanagement Vitale Binnenstad.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.235	1.235	1.235	1.235
Lasten	1.957	1.828	1.827	1.827
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-722	-593	-592	-592
Beschikkingen	564	564	564	564
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	564	564	564	564
Saldo programma (na mutaties reserves)	-158	-29	-28	-28

Actuele ontwikkelingen Economie, werk en ontwikkeling

Thema I - Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

In regioverband en in contacten met de provincie blijven wij het belang van een economisch toekomstbestendig Veenendaal onder de aandacht brengen. Wij geven daarbij richting aan de wenselijke vormen van bedrijvigheid, die passen binnen de beschikbare ruimte en aansluiten bij de ambities die Veenendaal heeft op het gebied van energie, klimaatadaptie, duurzaamheid en circulariteit. Daarbij is ook van belang een focus te kiezen voor het type werkgelegenheid. Hierbij is er een duidelijke relatie met de Opgave Groei en Bloei en Duurzaam Veenendaal zoals beschreven in Programma 1 – Fysieke leefomgeving.

Uitwerking economisch profiel lokaal en regionaal

In samenspraak met onder meer het georganiseerde bedrijfsleven hebben we een economisch profiel opgesteld. Deze richt zich primair op de volgende onderdelen:

- stimuleren van innovatieve ICT/Food- en ICT/Techclusters en als gemeente hierop profileren, zowel regionaal als landelijk;
- behoud ruimte voor maakindustrie voor onze MKB-werklocaties;
- inzet op toekomstbestendige bedrijventerreinen en op uitbreiding en intensivering van bedrijventerreinen;
- stimuleren verstedelijk werken, in de strook van noord naar zuid (Veenendaal-de Klomp-Binnenstad-Spoorzona) en waarbij wonen en werken op een integrale en aantrekkelijke manier worden geïntegreerd.

Deze onderdelen zijn meegenomen in de economische paragraaf van de nieuwe concept Omgevingsvisie.

Inzet op ondersteunen van ondernemers

De gemeentelijke inzet blijft erop gericht om de lokale en regionale infrastructuur en beschikbare instrumenten zo goed mogelijk te benutten om ondernemers te ondersteunen. Een continu aandachtspunt is de toenemende arbeidskrapte in diverse sectoren. Dit heeft invloed op de economische groei van bedrijven. Dit geldt voor ondernemers op de bedrijventerreinen, in de horeca maar ook in de zorg en logistiek. Regionaal zijn en worden verschillende projecten gestart om zo goed mogelijk vacatures in te vullen vanuit het beschikbare arbeidspotentieel. Een relevant vraagstuk is hoe wij omgaan met een veranderende economie. De traditionele detailhandel is in transitie door het online winkelen. Ondernemerswensen en inwoners komen steeds meer centraal te staan in de ontwikkeling van de gewenste voorzieningenstructuur.

De invulling van werkgelegenheid wordt beïnvloed door digitalisering, de toepassing van Artificial Intelligence (AI) en robotisering. Dit maakt de behoefte en noodzaak om anders te werken groter, waarbij bepaalde beroepen veranderen of zelfs verdwijnen, rekening houdend met de bestaande arbeidskrapte. Dit vereist aandacht en focus op tijdige om- en bijscholing, waarbij ook het bedrijfsleven ondersteund kan worden om te investeren in de toekomstbestendige inzetbaarheid van medewerkers. In dit proces wordt de aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in de Human Capital Agenda (HCA) en de arbeidsmarktregio FoodValley (AMR FV).

Mogelijkheden intensivering bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen en de daarop gevestigde bedrijven kunnen op twee manieren intensiveren:

- in uitbreiding vierkante meters bebouwing. Bedrijven vergroten hun bedrijfspand;
- in het aantal werknemers per bedrijf. Bedrijven trekken meer werknemers aan om hun bedrijf te laten groeien.

De mogelijkheden om bedrijven te laten intensiveren in vierkante meters zijn divers. De gemeente speelt hierin een grote rol door meer vrijheid te geven aan bedrijven om op niet-bebouwde bedrijfsgrond te mogen bouwen. Daarnaast kunnen bedrijven de hoogte in om op bestaande bouw te bouwen. Dus het toevoegen van een etage op bestaande bouw. De regelgeving staat dit niet altijd toe.

We onderzoeken in 2026 twee vragen:

- willen bedrijven hun pand in Veenendaal uitbreiden?
- kunnen en willen wij als gemeente Veenendaal meewerken aan het versoepelen van de regelgeving als het gaat om het intensiveren bebouwen van bedrijfspercelen?

Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek moet worden bepaald of nieuw beleid noodzakelijk is.

De intensivering van werkgelegenheid is als gemeente moeilijker te beïnvloeden en van meerdere factoren afhankelijk:

- economische groei;
- het aanwezige arbeidspotentieel;
- de technische ontwikkelingen zoals AI en robotisering die een druk leggen op de werkgelegenheid.

We kunnen als gemeente hier een bijdrage aan leveren door een duidelijke economische profilering van ons bedrijfsleven. Deze profilering biedt een aantal kansen:

- het onderwijs dat aangeboden wordt in Veenendaal en in de regio kan aansluiten op deze profilering waardoor het makkelijker wordt om mensen met een gewenste opleiding aan te trekken om bij Veenendaalse bedrijven te komen werken;
- de profilering kan een aantrekkingskracht zijn voor bedrijven om zich in Veenendaal te vestigen. We hebben in Veenendaal niet veel tot geen nieuwe bedrijfsgrond om uit te geven. Een mogelijkheid om dit te ondervangen is de intensivering van bedrijfsbebouwing zodat we meerdere bedrijven kunnen huisvesten op één perceel;
- de profilering kan leiden tot een toename van ecosystemen van bedrijven die waarde toevoegen en meer aantrekkingskracht genereren op nieuwe bedrijven waardoor ook de werkgelegenheid toeneemt.

Aandacht voor starters, zzp'er en ondernemersdienstverlening

We willen startende ondernemers nog meer en beter ondersteunen. Het merendeel van startende ondernemers wordt gevormd door zzp'ers. Deze zijn op lokaal niveau niet georganiseerd en daarom minder goed te bereiken. Wij willen daarom onderzoeken op welke wijze deze grote groep ondernemers zo goed mogelijk kan worden ondersteund. Op basis van een interne en externe inventarisatie van knelpunten en behoeften, willen wij onze ondernemersdienstverlening zo goed mogelijk uitvoeren. Voor startende ondernemers wordt tweejaarlijks een startersevent georganiseerd samen met de gemeenten Rhenen, Renswoude en Ede. De eerstvolgende editie is in het najaar 2026. In 2026 wordt een vervolg gegeven aan een kosteloos en intensief begeleidingstraject voor ondernemers die zich in de binnenstad willen vestigen. Dit wordt in opdracht van de gemeente uitgevoerd door een externe partner. Ondernemers worden hierbij ondersteund bij onder andere het vinden van de juiste locatie, het opstellen van een ondernemersplan, het aanvragen van financiering of vergunningen en het ontwikkelen van innovatieve concepten of combinaties. Het doel is om eind 2026 tussen de 10 en 15 nieuwe ondernemers succesvol te laten landen in onze binnenstad.

Behouden en bevorderen van werkgelegenheid

Het behouden en bevorderen van werkgelegenheid is om meerdere redenen een zorg. Het gebrek aan beschikbare fysieke ruimte voor bedrijvigheid speelt hierbij een rol. Met de transformatie van een bestaand bedrijventerrein naar woningen, komt de beschikbare ruimte nog meer onder druk te staan. Onze inzet is daarom gericht op vormen van stedelijk werken en de intensivering van bedrijvigheid. Het behoud en de groei van werkgelegenheid wordt belemmerd door een tekort aan voldoende en gekwalificeerd personeel. De prognose van werkgelegenheidscijfers laat nog steeds een groei zien in praktisch alle sectoren, waardoor de arbeidskrapte alleen maar toeneemt. Wij richten ons daarom op een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van personeel en willen meer zicht hebben op het onbenut arbeidspotentieel om deze krapte tegen te gaan. Wij investeren in een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Voorzieningen

De gemeente Veenendaal streeft naar een goede voorzieningenstructuur voor haar inwoners. Detailhandel en horeca vormen daarin een belangrijk onderdeel. Ook voor de ondernemers willen wij een goed ondernemersklimaat en duidelijkheid over de mogelijkheden die er zijn. Dat betekent onder meer aantrekkelijke buurtwinkelcentra op fiets- of loopafstand, woonboulevards met een goede bereikbaarheid en een kernwinkelgebied dat aantrekkelijk is voor regionale bezoekers. Ondertussen is de detailhandel en horeca fors in beweging. Waar groeimogelijkheden zijn in de horeca staat juist de winkelmarkt onder druk, niet in de laatste plaats door internetaankopen. Ook het tekort aan personeel speelt een grote rol. Daardoor neemt de leegstand niet zomaar af en dat kan leiden tot ondermijning en verloedering. Een geheel nieuwe ontwikkeling is functiemenging in de wijk (bijvoorbeeld Het Ambacht), waarbij wonen, werken en voorzieningen meer worden gemengd in een stedelijke omgeving. Om adequaat op deze ontwikkelingen te kunnen inspelen is ons geactualiseerde detailhandelsbeleid uit 2025 een belangrijk instrument. De inbreng van ondernemers en inwoners is hierbij meegenomen.

Actieplan Vitale Binnenstad

Met de samenwerkende partijen werken we aan een binnenstad met een diversiteit aan functies (wonen, werken, beleven) waar bezoekers graag verblijven en elkaar ontmoeten. In 2026 geven we uitvoering aan het Actieplan Vitale Binnenstad 2025-2026. Dit doen we aan de hand van vier speerpunten:

1. complete binnenstad;
2. aantrekkelijke en toegankelijke binnenstad;
3. innovatieve binnenstad;
4. goed georganiseerde binnenstad.

Belangrijke projecten en ontwikkelingen voor 2026 zijn het project Tuinstraat, de ontwikkelingen op het vlak van een nieuw theater in de Duivenweide, duurzame stadsdistributie, het stimuleren van nieuw innovatief ondernemerschap, het tegengaan van de leegstand en de organisatie van aantrekkelijke activiteiten en evenementen in de binnenstad.

Bij de heroverweging in 2024 is besloten om de programmatische aanpak op de binnenstad eind 2026 te beëindigen, hiervoor geen extra middelen meer beschikbaar te stellen en dit verder over te laten aan ondernemers. De zogenaamde Verdubbelaar, een subsidie-instrument om activiteiten in de binnenstad te stimuleren, is nog wel beschikbaar. In 2026 wordt de programmatische aanpak afgebouwd en worden taken zo goed mogelijk belegd in de lijnorganisatie en bij Winkelstad Veenendaal.

Uitvoering #ditsveenendaal

In 2026 worden vanuit het samenwerkingsverband #ditsveenendaal (Merk Veenendaal) een marketingcampagne én promotionele communicatie uitgevoerd. Daarbij worden evenementen die passen bij onze kernwaarden (comfortabel, ondernemend, verbindend) actief onder de aandacht gebracht – via de marketingagenda, socials, website, magazine en lokale media. Hierbij gaat het om culturele, sportieve en ondernemende bijeenkomsten die laten zien hoe prettig het is om in Veenendaal te wonen, werken en leven. Ook zetten we in 2026 in op twee tot drie grote evenementen met regionale of landelijke aantrekkingskracht. Deze evenementen moeten een unieke signatuur hebben en het positieve beeld van Veenendaal verder versterken.

Vanaf 2026 verandert de organisatiestructuur van #ditsveenendaal. De merkmanager wordt niet langer meer ingehuurd door de gemeente, maar door Stichting Winkelstad Veenendaal. Stichting Winkelstad zal vanaf 2026 jaarlijks een gemeentelijke subsidie van € 110.244,- gaan aanvragen voor het organiseren van bovenstaande activiteiten en de promotie van Veenendaal. Dit doet Stichting Winkelstad namens het samenwerkingsverband #ditsveenendaal, waarin partners van het merk zijn vertegenwoordigd.

Het budget wordt per 1 januari 2027 met € 50.000,- verminderd naar € 60.244,-. Dit is vanwege de uitvoering van het raadsbesluit in juli 2024 (Heroverwegingen Kadernota 2025). Met de betrokken partners wordt in 2026 een plan uitgewerkt om in 2027 met minder financiële middelen van de gemeente de stads promotie via #ditsveenendaal voort te zetten.

Thema II - Recreatie en toerisme

Uitvoering Visie Recreatie en Toerisme 2024-2028

De bewoners van Veenendaal zijn voor het recreëren in het groen, aangewezen op recreatievoorzieningen rondom Veenendaal. Belangrijke aandachtspunten in 2026 zijn de inzet op een effectieve samenhang tussen de verschillende regionale, toeristisch-recreatieve samenwerkingsverbanden en recreatieve pakketten waarin Veenendaal participeert, het duurzaam beheer van natuurgebieden en duurzame mobiliteit van en naar recreatiegebieden vanuit Veenendaal. In regionaal verband werken we aan het beter op de kaart zetten van de Grebbelinie. In het voorjaar van 2026 wordt een nieuw wandelknooppuntennetwerk opgeleverd in Utrecht-Oost. Daarmee is Veenendaal verbonden met de rest van de provincie Utrecht en het wandelroutenetwerk Veluwe.

Evenementenbeleid

Op 3 juni 2024 heeft de raad het nieuwe evenementenbeleid voor de jaren 2024 en volgend vastgesteld met daarin onder andere aandacht voor duurzaamheid en gezondheid, locaties, geluidsnormen en levendigheid. Het aantal zondagen waarop evenementen kunnen plaatsvinden is verruimd van zes naar twaalf. De locatie Markt is nu ook aangewezen als locatie waar op zondag bepaalde evenementen mogen. Een ontheffingsmogelijkheid voor verruiming van de eindtijd van muziek op doordeweekse dagen is opgenomen. De Agenda Toegankelijkheid is als thema opgenomen met daarin onder meer aandacht voor de toegankelijkheid bij evenementen voor mindervaliden. Het is onze taak een goede balans te vinden tussen de levendigheid van de stad en het voorkomen van overlast door onder andere het stellen van duidelijke kaders, het vroegtijdig betrekken van omwonenden en het borgen van de veiligheid van inwoners tijdens evenementen. De komende jaren zal uitvoering worden gegeven aan dit beleid.

In de nog lopende projecten en ontwikkelingen, zoals de herinrichting Stadspark/evenemententerrein, de ontwikkelingen in het kader van nieuwbouw Theater Lampegiet en de upgrade van de Markt besteden we ook aandacht aan ruimte en voorzieningen voor evenementen.

Op 15 juli 2025 nam de gemeenteraad een motie aan (met nummer M2025.44) om incidenteel een bedrag van maximaal € 25.000 vrij te maken voor het Festival Zand in 2026 en deze te dekken uit het bestaande programma Economie, Werk en Ontwikkeling. Uit de organisatie is gebleken dat het bedrag onvoldoende is om het festival mogelijk te maken, hiervoor is € 50.000 nodig. De verwachting is dat in 2025 nog incidentele ruimte binnen het evenementenbudget is. Het college is voornemens om in de decemberwijziging 2025 de extra benodigde middelen over te hevelen naar 2026. In 2026 kan binnen in de dan beschikbare middelen uitvoering gegeven worden aan deze motie.

Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Algemeen Economische ontwikkeling en Werkgelegenheid

Veenendaal richt zich op een zo goed mogelijk vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemers, waarbij de werkgelegenheid wordt gestimuleerd.

Wat willen we bereiken?

I.a. Voldoende arbeidsplaatsen in relatie tot het aantal woningen met als uitgangspunt één woning - één baan.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. We organiseren jaarlijks een startersevent en informeren en ondersteunen startende ondernemers bij vragen.

I.a.2. We organiseren tweejaarlijks een tevredenheidsonderzoek, we voeren het relatie- en accountmanagement uit, het plan van aanpak ondernemersdienstverlening en stimuleren samenwerking/netwerkvorming met ondernemers.

I.a.3. We maken de bedrijventerreinen aantrekkelijk voor ondernemers.

I.a.4. We voeren de programma's ENV, Groen en Klimaat, Circulair uit, we voeren de Verstedelijkingsstrategie uit en leveren een bijdrage aan het Werklandschap van de Toekomst.

Wat willen we bereiken?

I.b. Veenendaal wil een vitale economie stimuleren, waarbij ICT de stuwende kracht is voor zowel innovatief als breed mkb. Hierbij zoeken wij natuurlijke koppelkansen met Food en Tech.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. Het ecosysteem in kaart brengen en de witte vlekken vullen (door regelmatig overleg met o.m. ICT Campus, ICT Valley, regionale ontwikkelingsmaatschappijen en kennisinstellingen).

I.b.2. We bevorderen de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarktkansen via ICT Campus, door ontwikkeling van flexibel diploma- en certificatenonderwijs en een matchingsplatform.

I.b.3. We ondersteunen innovatieprojecten op basis van cross-overs tussen ICT en Agrofood, door kansrijke initiatieven te koppelen aan een ecosysteem van financiering, businesscoaches en wetenschap.

I.b.4. Mogelijk maken van planologisch en flankerend beleid voor het realiseren van fysieke locatie(s) t.b.v. hub(s) voor ict en ict-agrofood cross-overs.

I.b.5. Groeikansen creëren en verzilveren.

Wat willen we bereiken?

I.c. We realiseren ruimte voor bedrijvigheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Waar mogelijk intensiveren we bestaande bedrijventerreinen.

Wat willen we bereiken?

I.d. Veenendaal is een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. Uitvoeren van het Actieplan Vitale Binnenstad 2025-2026 met daarin de speerpunten Complete Binnenstad, aantrekkelijke en toegankelijke binnenstad, innovatieve binnenstad en goed georganiseerde binnenstad.

I.d.2. Met #DitisVeenendaal werken gemeente, cultuur, bedrijfsleven en diverse maatschappelijke partijen samen om Veenendaal op de kaart te zetten als interessante vestigingsplaats voor bedrijven en als dé stad om te winkelen en recreëren.

Verbonden partijen Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleid perifere detailhandel Foodvalley 2020 - 2025	16-12-2021
Detailhandelsbeleid Veenendaal 2023 -2026	16-11-2022
Omgevingsvisie 2020 - 2030	dec-20
Programmaplan Living Lab Circulair 2024-2028	feb-24
Visie Bedrijventerreinen 2022 – 2030	26-1-2023

Taakvelden thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0.64 Belastingen overig	Baten	-629	-629	-629	-629
Totaal 0.64 Belastingen overig		-629	-629	-629	-629
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	515	463	463	463
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		515	463	463	463
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-19	-19	-19	-19
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-19	-19	-19	-19
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-323	-323	-323	-323
	Lasten	929	928	928	928
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		606	605	605	605
3.4 Economische promotie	Baten	-263	-263	-263	-263
	Lasten	376	300	299	299
Totaal 3.4 Economische promotie		113	36	35	35
Totaal Thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid		585	456	455	455

Thema II – Recreatie en toerisme

Algemeen Recreatie en toerisme

Veenendaal zorgt voor een aantrekkelijke binnenstad waar bewoners, regionale bezoekers en toeristen graag verblijven. Samen met gemeenten in de regio investeren we in (duurzaam) beheer en toegankelijkheid van natuurgebieden.

Wat willen we bereiken?

II.a. Veenendaal is een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Met #DitisVeenendaal voorzien wij zowel online als offline onze eigen inwoners en toeristen van informatie over wat er te doen is in Veenendaal.

II.a.2. Toename van de bekendheid van Veenendaal in de regio door het profileren van evenementen die passen bij het DNA van Veenendaal.

II.a.3. Samen met het Routebureau Utrecht leggen wij een nieuw wandel- en fietsknooppuntennetwerk aan in Veenendaal dat aansluit op de rest van de regio.

II.a.4. Het gebruik van duurzame mobiliteit van en naar recreatiegebieden vergroten.

Verbonden partijen Recreatie en toerisme

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Recreatie en toerisme

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Visie Recreatie en Toerisme 2024 - 2028	21-3-2024
Evenementenbeleid Veenendaal blijft verrassen	3-6-2024

Taakvelden thema Recreatie en toerisme

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	137	137	137	137
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		137	137	137	137
Totaal Thema Recreatie en toerisme		137	137	137	137